

medisch centrum alkmaar

Constitutioneel eczeem

Polikliniek kindergeneeskunde

mca.nl

Inhoudsopgave

Ziektebeeld	3
Hoe ontstaat constitutioneel eczeem	3
Verloop van constitutioneel eczeem op verschillende leeftijden	5
Behandeling	5
Neutrale zalven	5
Hormoonzalf	6
Protopiczalf en Elidel	7
Behandeling van geïnficeerde huid	8
Omgaan met jeuk	8
Bestellen krabpakjes	9
Antihistaminicum	9
Andere vormen van eczeem	9
Algemene tips bij eczeem	10
Meer informatie	12
FTU	13
Samenvatting	13
Behandelwijzen	14
Medicinale zalven/crèmes	14
Afbouwschema hormoonzalf	15
Uw vragen	15
Notities	16

Colofon

Redactie: polikliniek kindergeneeskunde
afdeling communicatie

Opmaak: vormgeving MCA

Druk: Ricoh

Artikelnr.: 119365/2015.03

Op alle behandelingen in MCA zijn de algemene voorwaarden van MCA van toepassing, zie www.mca.nl of vraag bij de balie van patiëntenvoorlichting

Eczeem is een huidaandoening die voorkomt bij kinderen en volwassenen. In deze brochure geven wij u uitleg over een vorm van eczeem, waarbij de erfelijke aanleg een grote rol speelt, het zogenaamde constitutionele eczeem, bij kinderen. De aard van het eczeem en behandelmogelijkheden komen uitgebreid aan de orde.

Ziektebeeld

Constitutioneel eczeem maakt deel uit van het zogenoemde atopiesyndroom. Dit syndroom staat voor een groep ziektes waarbij het afweersysteem een belangrijke rol speelt. Door een overdreven reactie van het lichaam op bepaalde stoffen of prikkels ontstaat een ontstekingsreactie in het lichaam. Die ontstekingsreactie uit zich op verschillende plekken in het lichaam: in de huid als constitutioneel eczeem, in de slijmvliezen van het maagdarmkanaal als voedselallergie, in de slijmvliezen van de neus en ogen als hooikoorts en/of in de luchtwegen als astma. Vaak zie je dat deze aandoeningen binnen één familie bij meerdere personen voorkomen. Bij constitutioneel eczeem is het afweersysteem van de huid overactief. Door deze overdreven afweerreactie ontstaat een ontsteking in de huid die zorgt voor jeuk en roodheid.

Verschijnselen van constitutioneel eczeem

Constitutioneel eczeem is een jeukende huidaandoening die zich presenteert met opvlammingen en rustigere periodes. Eczeem is te herkennen aan een rode, schilferige huid.

Hoe ontstaat constitutioneel eczeem?

De oorzaken van constitutioneel eczeem zijn niet precies bekend. Het is een aandoening waarbij meerdere factoren een rol spelen. Wel is duidelijk dat erfelijke aanleg een belangrijke rol speelt. Naast deze aanleg kunnen allergenen - dit zijn stoffen die een allergie veroorzaken - van invloed zijn op het eczeem. Ook niet-allergene factoren en de psychische gesteldheid van uw kind kunnen een rol spelen. Hieronder staan de belangrijkste oorzaken genoemd.

Constitutioneel eczeem

Erfelijke aanleg

Constitutioneel eczeem is een onderdeel van het atopiesyndroom. Hiertoe behoren verder: astma, hooikoorts en voedselallergie. De aanleg voor deze ziekten is erfelijk. Constitutioneel eczeem is een chronische huid-aandoening. Het gevolg is een ontsteking in de huid die met zalven te onderdrukken is.

Niet-allergene factoren

- *Droge huid*

Mensen met constitutioneel eczeem hebben een droge huid omdat de huid een andere samenstelling heeft. Daardoor verdampt er meer vocht uit de huid waardoor de huid nog droger aanvoelt. Hierdoor is de beschermingsfunctie van de huid verminderd en kunnen stoffen van buitenaf gemakkelijker binnendringen en het eczeem beïnvloeden.

- *Psychische gesteldheid*

Spanningen en stress veroorzaakt door jeuk kunnen van invloed zijn op eczeem.

- *Overige factoren*

Andere niet-allergene factoren die een rol kunnen spelen bij eczeem zijn bijvoorbeeld: water, zeep, droge lucht, seizoensinvloeden, transpiratie, wol en de algehele conditie van uw kind. Bekend is dat ook bacteriële, virale en

schimmel- infecties het eczeem kunnen verergeren.

Allergenen

Bij een allergische aandoening reageert het lichaam op bepaalde stoffen - de allergenen - alsof het om gevaarlijke indringers gaat. Het lichaam vertoont een overdreven afweerreactie op stoffen die voor het lichaam onschuldig zijn. Soms reageert ook de huid; met eczeem als gevolg.

Combinatie van factoren

De directe relatie tussen constitutioneel eczeem en allergenen is niet eenduidig. Allergenen zijn slechts één van de vele factoren die, in combinatie met andere factoren, het eczeem kunnen verergeren. Dat wil zeggen dat inname van voeding kan leiden tot verergering van het eczeem. Het vermijden van inhalatie-allergenen hoeft niet perse een verbetering van het eczeem te geven. Inhalatie-allergenen zijn stoffen die het lichaam binnenkomen via ingeademde lucht en de huid, bijvoorbeeld huisstofmijt, pollen, haren van katten, honden en andere huisdieren.

Verloop van constitutioneel eczeem op verschillende leeftijden

Constitutioneel eczeem openbaart zich meestal tussen de tweede en de zesde levensmaand.

Bij zuigelingen:

- in het gezicht (behalve rond de mond);
- op de hoofdhuid;
- achter de oren en op de bovenbuik;
- na ± zes maanden kan het eczeem zich uitbreiden naar de strekzijde van de armen en benen.

Bij peuters en kleuters:

- in de nek en achter de oren;
- in de knie- en elleboogsplooiën;
- op polsen en enkels.

Bij schoolkinderen en tieners:

- op handen en voeten.

Behandeling

Iemand met aanleg voor eczeem houdt die aanleg zijn hele leven. Klachten kunnen verdwijnen, maar kunnen ook weer terugkomen. Er zijn goede mogelijkheden om de klachten zoveel mogelijk te verlichten of zelfs te voorkomen door:

- prikkelende factoren zoveel mogelijk te vermijden of weg te nemen;
- jeuk en ontstekingsreactie van de huid zoveel mogelijk te bestrijden (zalven/ crèmes/medicatie).

Behandeling van de huid met zalf

Eczeem wordt behandeld met een basiszalf: dit is een neutrale zalf, crème of lotion die geen medicatie bevat. Achterin deze brochure vindt u een lijst van deze neutrale zalven. Daarnaast is er zalf met daarin medicijnen verwerkt die ontstekingsremmend werken of de ontsteking proberen te voorkomen. Het gaat om hormoonzalf en Topicale Immune Modulators. Zie pagina 7.

Neutrale zalven

Werking

Neutrale zalf bevat geen medicatie. Voorkeur voor een bepaalde zalf is heel persoonlijk. Zomers wordt vaak een minder vette zalf gebruikt dan 's winters en 's ochtends vaak een minder vette zalf dan 's avonds. Er zijn veel verschillende soorten zalven en crèmes. Ook kunnen deze zalven gecombineerd worden. Achterin deze brochure vindt u een lijst

Constitutioneel eczeem

met zalven die u kunt gebruiken. Als u vragen heeft kunt u altijd terecht bij uw arts of verpleegkundige.

Het verschil tussen zalf, crème en lotion:

- een zalf bevat veel vet en weinig water;
- een crème is een samenstelling van vet en water;
- een lotion bevat veel water en weinig vet.

Hoe droger de huid hoe vette de zalf mag zijn. Een vette zalf kan bij warmte jeuk veroorzaken doordat er een broeireactie ontstaat. Soms kan gebruik van een vette zalf tot ontsteking van de haarzakjes leiden. In deze gevallen kan een minder vette zalf of crème overwogen worden.

Zalfadviezen:

- was uw handen voor het zalven en zorg voor warme handen;
- smeer de huid minimaal één keer per dag in met neutrale zalf. Meerdere keren per dag smeren is nodig als de huid erg droog is of als er veel jeuk is;
- plaats de zalf eventueel in de koelkast: koele zalf werkt jeukstillend;
- het wordt aanbevolen 2 uur te wachten met het aanbrengen van neutrale zalf na gebruik van hormoon-protopic-of antibioticazalf;

- let op de houdbaarheidsdatum op de pot of tube;
- zorg voor een aangename temperatuur in de ruimte waar gezalfd wordt;
- schep de zalf met een lepel uit de pot om niet steeds met de handen in de pot te zitten. Dit geldt zeker voor open eczeem;
- wrijf de zalf goed uit en masseer de zalf in;
- maak van het zalven zoveel mogelijk een plezierige gebeurtenis;
- betrek uw kind zoveel mogelijk bij het zalven door het zelf met de neutrale zalf te laten zalven.

Hormoonzalf

Werking

Corticosteroïdzalf onderdrukt de ontstekingsprocessen in de huid en daardoor de verschijnselen van eczeem. De zalf gaat roodheid en jeuk tegen. Er zijn verschillende sterkten: de corticosteroïdzalf wordt ingedeeld in vier klassen. Hoe hoger de klasse, des te sterker de werkzame bestanddelen. Behalve in een zalf, worden de werkzame bestanddelen ook in een crème of lotion verwerkt. Soms kiest een arts ervoor om met een

lage klasse te starten. Bij onvoldoende resultaat schrijft hij een sterkere corticosteroïdzalf voor. Soms start een arts gelijk met een sterke zalf: de ontsteking in de huid wordt snel en krachtig onderdrukt. Op de lange termijn leidt dit in het algemeen tot minder gebruik van corticosteroïdzalf, omdat het eczeem sneller rustig is.

Gebruik

Breng de hormoonzalf bij voorkeur 's avonds aan op de eczeemplekken volgens FTU (= Finger Tip Unit). Zie schema op pagina 13.

Zijn er over een groot gedeelte van het lichaamsdeel veel kleine eczeemplekjes, smeer dan het hele lichaamsdeel in.

Na één week moet de huid duidelijk verbeterd zijn. Het actieve eczeem moet niet meer zichtbaar zijn. De jeuk zal dan over zijn of minder zijn. Dan kan gestart worden met afbouwen van de zalf volgens een zalfschema. Zie schema op pagina 15. Draag bij het zalven eventueel latexvrije handschoenen (verkrijgbaar bij apotheek of drogist).

Bij een opvlamming van eczeem is het belangrijk om niet af te wachten, maar gelijk bij de eerste signalen de therapie met een hormoonzalf weer te starten of op te hogen. Afhankelijk van de ernst van

de opvlamming begin je één of twee keer per dag. Vaker dan twee keer per dag smeren met hormoonzalf is niet effectief. Bovendien vergroot dit de kans op bijwerkingen.

Bijwerkingen

Bij goed gebruik, met stopdagen, treden er vrijwel geen bijwerkingen op.

Protopic en Elidel (vanaf twee jaar) (Topicale Immun Modulatoren = TIM's)

Werking

Protopic en Elidel zijn géén hormoonzalven en hebben een andere werking. Zij beïnvloeden het afweersysteem van de huid en proberen de ontsteking in de huid te voorkomen. Deze zalven kunnen worden voorgeschreven aan kinderen en volwassenen met constitutioneel eczeem.

Protopic is verkrijgbaar in twee sterktes (0,03 % en 0,1 % zalf). Bij kinderen wordt 0,03% geadviseerd. Elidel is er in één sterkte, namelijk 1% crème.

Gebruik

Zie gebruik volgens FTU, pagina 13.

Constitutioneel eczeem

Bijwerkingen

Tijdens het begin van de behandeling kan huidirritatie ontstaan op de plaats waar de zalf is aangebracht. Deze irritaties kunnen bestaan uit een branderig gevoel gedurende vijftien tot twintig minuten, jeuk of roodkleuring van de huid.

Deze symptomen zijn gewoonlijk mild en verdwijnen meestal binnen een week na het begin van de behandeling.

Let op! Niet gebruiken bij:

- overmatige blootstelling aan zonlicht;
- herpesinfectie, of andere infecties van de huid (krentenbaard, of geïnfecteerde opengekrabde huid);
- periode rondom vaccinatie (overleg met uw arts hoelang Elidel/Protopic voor en na de vaccinatie niet gebruikt mag worden).

Behandeling van geïnfecteerde huid

Als de opengekrabde huid geïnfecteerd is kan deze behandeld worden met antibioticazalf of anti-schimmelzalf. Soms worden zalven gecombineerd.

Omgaan met jeuk

Huiduitslag is wat u ziet van het eczeem, de jeuk is onzichtbaar. Jeuk is echter meestal het grootste probleem bij zowel kinderen als volwassenen. Hieronder vindt u adviezen over de manier waarop u en uw kind het beste met jeuk kunnen omgaan.

- probeer uw kind zoveel mogelijk af te leiden, bij grotere kinderen kunt u uitleggen wat er gebeurt als er gekrabbd wordt;
- zoek alternatieven voor krabben bijvoorbeeld: knippen, kloppen, zachtjes wrijven of blazen;
- smeer en wrijf uw kind regelmatig lekker in met neutrale zalf. Op een vette huid 'glijden' de nagels uit, dit voorkomt krabeffecten;
- u kunt gebruik maken van coldpacks (in een washandje), een koud blikje uit de koelkast over de huid rollen kan ook;
- zalf uit de koelkast is verkoelend;
- bedek de huid, onbedekte huid is gevoeliger voor prikkels en geeft eerder jeuk;
- trek uw kind 's zomers bij warm weer toch een dunne katoenen pyjama aan;
- probeer warmte en transpiratie te voorkomen, deze veroorzaken vaak jeuk;

- knip de nagels van uw kind twee keer per week kort en glad en houd ze schoon;
- om de schade van krabben te beperken kunt u uw kind een speciaal **anti-krabpakje** aantrekken. Ook zijn er wantjes of vingerhandschoenen en sokjes. Laat deze in elk geval 's nachts dragen. **U kunt deze via de verpleegkundige van het ziekenhuis bestellen;**
- houd de slaapkamer 's nachts koel (tenzij het erg koud is). Dit advies is tegenstrijdig met het beleid bij een allergie voor huisstofmijt waar de verwarming van september tot mei wel aan moet om het huis droog te houden. Kies hierin een tussenweg bijvoorbeeld: overdag verwarmen en ventileren en 's nachts een koele slaapkamer;
- als krabben een gewoonte wordt, kan psychosociale begeleiding hulp bieden, of soms het gebruik van een antihistaminicum.

Antihistaminicum

Een antihistaminicum vermindert bij een allergische reactie de jeuk, de roodheid en de vochtophoping. Sommige antihistaminica werken slaapverwekkend,

een bijwerking die bij nachtelijke jeuk goed van pas kan komen.

Andere vormen van eczeem

Berg of seborroïsch eczeem

Dit komt veel voor bij baby's en doet zich ook voor bij volwassenen. De huiduitslag bij baby's bestaat uit een vette, gelige uitslag met roodheid en schilfers.

Deze uitslag zit als een dikke laag op het hoofd en wordt ook wel 'berg' genoemd. Ook in het luiergebied kunnen we deze uitslag vinden. Men vermoedt dat de veroorzaker een gist is.

Behandeling bestaat uit:

- een gistdodende shampoo. Dit heeft vaak een gunstig effect;
- 's avonds insmeren met olie (baby), 's morgens wegkrabben met een kaart.

Contacteczeem

Er zijn twee vormen van contacteczeem:

- allergisch contacteczeem: dit eczeem krijg je doordat een stof een allergische reactie uitlokt (bijvoorbeeld nikkel van horloge);
- irritatief contacteczeem: dit eczeem krijg je doordat een stof de huid gaat irriteren en wordt beschadigd door er herhaaldelijk mee in aanraking te

Constitutioneel eczeem

komen (bijvoorbeeld schoonmaakmiddelen).

Blaasjeseczeem aan handen en voeten

De blaasjes bij deze vorm van eczeem liggen dieper in de huid. Zij bedekken vooral de zijkanten van de vingers en zijn soms ook in de handpalmen of voetzolen te zien. Kenmerkend voor dit eczeem zijn kloven. Er zijn geen stoffen aan te wijzen waardoor het eczeem verergerd.

Zwemmerseczeem

Dit is geen eczeem maar een schimmelinfectie. De huid is rood en schilferig, met name op plaatsen waar het warm en vochtig is. Zwemmerseczeem wordt behandeld met een anti-schimmelcrème.

Algemene tips bij eczeem

Baden en douchen

- zo kort mogelijk, vijf minuten lauw douchen (niet warmer dan 30 graden) of tien minuten lauw baden (niet warmer dan 30 graden). Water spoelt de natuurlijke vetlaag van de huid waardoor deze uitdroogt (bij baby's iets warmer, maximaal 36 graden);
- niet douchen of baden als de huid extreem droog is, was uw kind eventu-

eel bij de wastafel met lauwwarm water waaraan wat badolie is toegevoegd;

- gebruik geen zeep of doucheschuim, maar douche-of badolie;
- houd haren kort - in verband met transpireren - en schoon. Gebruik ongeparfumeerde shampoo die Ph neutraal is. Bijvoorbeeld milde iedere-dag-shampoo, maar gebruik die dan niet elke dag;
- gebruik geen lotion-of babydoekjes, maar bijvoorbeeld oliedoekjes;
- dep de huid na het baden of douchen droog en smeer deze meteen in met een neutrale zalf.

Zwemmen

- douche na het zwemmen en zalf meteen de huid opnieuw in;
- zeewater kan pijnlijk zijn op open plekjes. De combinatie van zon en zee werkt vaak erg goed. Pas wel op met een natte huid, deze verbrandt sneller.

Zonnebrandcrème

- gebruik eerst zonnebrandcrème. Na anderhalf uur eventueel basiscrème.
- gebruik ongeparfumeerde zonnebrandcrème (geen olie) bijvoorbeeld Vision, Anthelios (la Roche-Posay), ROC, Biodermal, Vichy, alle met hoge beschermingsfactor (20 - 24). Sunblock is vaak niet nodig.

Kleding

- zorg voor koele kleding die gemakkelijk zit;
- trek uw kind liefst kleding aan van 100% katoen, dit is koeler en 'ademt'. Synthetische kleding geeft meer transpiratie. Wol geeft vaak irritatie;
- kragen, kollen en dergelijke dragen niet prettig;
- draag liefst lange mouwen en broekspijpen (ook 's nachts).

Wasmiddelen

- Gebruik geen wasverzachter, dit kan jeuk veroorzaken.
- Gebruik ongeparfumeerd wasmiddel (spoel wasgoed eventueel na met een beetje azijn, een half kopje azijn in bakje voor de wasverzachter is voldoende. Azijn ruikt niet en maakt de was ook zachter).

Contact met allergenen en niet allergene prikkels

- bestrijd huisstofmijt: saneren bij een allergie voor huisstofmijt (zie folder saneren op mca.nl);
- vermijd contact met harige dieren;
- zorg voor schone lucht, zonder rook, parfum of sterke geuren van verf en lijm;
- zorg voor een goed geventileerde en

koele slaapkamer;

- vorst en neerslag hebben bij veel mensen een negatieve invloed op het eczeem;
- zorg in de zomer voor goede zonwering.

Emotioneel

- laat het eczeem geen belemmering vormen voor lichamelijk contact, kinderen hebben vaak extra behoefte aan koestering en knuffelen;
- veel liefde, genegenheid en veiligheid zijn belangrijk voor een jong kind met eczeem;
- zorg voor rust en regelmaat. Kinderen zijn vaak gevoelig voor veranderingen, welke stress en onrust kunnen veroorzaken en een negatieve invloed kan hebben op het eczeem;
- psychosociale factoren zoals emoties, vermoeidheid, spanning of juist verveling, kunnen een rol spelen en een negatieve invloed hebben op het eczeem.

Constitutioneel eczeem

Meer informatie

- VMCE (Vereniging voor Mensen met Constitutioneel Eczeem) is een patiëntenvereniging. Het tijdschrift 'Gaaf' verschijnt vier keer per jaar voor mensen die lid zijn. De volgende folders zijn bij de VMCE te krijgen:
  - omgaan met jeuk;
  - differente therapie;
  - corticosteroiden;
  - constitutioneel eczeem;
  - constitutioneel eczeem en zwangerschap;
  - constitutioneel eczeem bij kinderen;
  - Protopic en Elidel.

De volgende boeken kunt bij de VMCE bestellen:

- zelfzorg bij constitutioneel eczeem;
- leven met constitutioneel eczeem.
- Leo de Leeuw, voorleesboek over een leeuwje met eczeem
- DVD Leven met eczeem.

Meer informatie over de VMCE vindt u op www.vmce.nl

Websites

www.huid.nl
www.droge huid.nl
www.huidarts.com
www.kindereczeem.nl
www.allergiewinkel.nl
www.ishetallergie.nl
www.digitaaleczeemcentrum.nl
www.eczeem.nl

FTU

Met behulp van de methode FTU (Finger Tip Unit) kunt u uw kind dun insmeren met een hormoon crème/zalf. Neem als smeermaat een streepje hormooncrème/zalf uit de tube ter lengte van het bovenste wijsvingerkootje van een volwassene. In het schema staat hoeveel streepjes crème/zalf u per keer mag uitsmeren op dat deel van een kinderlichaam. Als het eczeem alleen op een gedeelte van het lichaam zit, smeert dan naar verhouding minder.

1 streepje = 1 FTU (Finger Tip Unit) = 0,5 gram hormooncrème/-zalf (is voldoende om eczeemplekken ter grootte van een volwassen hand mee in te smeren)

zie TABEL 1

TABEL 1	gezicht en hals	1 arm en hand	1 been en voet	romp (voor)	romp (achter) + billen
leeftijd	aantal streepjes	aantal streepjes	aantal streepjes	aantal streepjes	aantal streepjes
3 - 12 maanden	1	1	1 ½	1	1 ½
1 - 2 jaar	1 ½	1 ½	2	2	3
3 - 5 jaar	1 ½	2	3	3	3 ½
6 - 10 jaar	2	2 ½	4 ½	3 ½	5
> 10 jaar	2 1/2	4	8	7	7

Samenvatting

- gebruik neutrale zalven/crèmes 2 x per dag;
- gebruik hormoonzalven/-crèmes 1 x per dag volgens schema;
- bedek de huid ter bescherming. Dit bevordert de goede werking van de zalven. Ook voorkomt u daarmee het openkrabben van de huid;
- probeer irritantantia, allergenen, stress en vermoeidheid te voorkomen.

Constitutioneel eczeem

Behandelwijzen

Neutrale zalf/crème

- Paraffine / Vaseline ana FNA
- Cetomacrogol FNA crème
- Cetomacrogol FNA crème +
... % vaseline
- Cetomacrogol FNA zalf
- Cetomacrogol smeersel
- Lanette FNA crème
- Lanette FNA crème + ... % vaseline
- Lanette FNA zalf
- Lanette smeersel
- Leniens FNA zalf
- Eucerine cum aqua
- Vaseline Carbomeercrème
- Zinci Oxidi 10% FNA zalf
- Paraffine capitis 10% lotion

Gebruik: .....

.....

- verband/krabpakje

Medicinale zalven/crèmes

1. Hormoonzalf/-crème (Zie tabel 2)

Gebruik: .....

.....

2. Protopiczalf/Elidelcrème

Gebruik: .....

.....

3. Antibioticazalf/-crème

Gebruik: .....

.....

4. Antischimmelzalf/-crème

Gebruik: .....

.....

5. Antihistaminicum

Gebruik: .....

.....

Let op! Wilt u alle zalven en andere medicatie altijd meenemen, bij elke controle?

Afbouwschema hormoonzalf

TABEL 2	week 1	week 2	week 3	week 4	week 5	week 6	week 7
Dag 1	X	O	O	O	O	O	O
Dag 2	X	O	O	O	O	O	O
Dag 3	X	X	O	O	O	O	O
Dag 4	X	X	X	O	O	O	O
Dag 5	X	X	X	X	O	O	O
Dag 6	X	X	X	X	X	O	O
Dag 7	X	X	X	X	X	X	X
	Huid rustig? Jeuk weg?	idem	idem	idem	idem	Idem	idem

X = zalven met hormoonzalf én neutrale zalf / O = alleen neutrale zalf

Uw vragen

Heeft u vragen dan kunt u contact opnemen met:

- Annette Blauw, verpleegkundig specialist kinderallergologie. Zij werkt op maandag, woensdag en donderdag.
- Margareth Siemons, verpleegkundig specialist kinderlongziekten. Zij werkt van dinsdag tot en met vrijdag.

Per e-mail zijn zij te bereiken via eczeemkids@mca.nl

Graag vermelden:

- naam en geboortedatum van het kind;

- aan welke verpleegkundige de vraag gericht is.

Het telefonisch spreekuur is op maandag tot en met vrijdag van 8:30 tot 9:00 uur, telefoonnummer (072) 548 29 50, polikliniek kindergeneeskunde.

Constitutioneel eczeem

Notities

A series of horizontal dotted lines intended for taking notes.

Constitutioneel eczeem

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

Medisch Centrum Alkmaar

Wilhelminalaan 12

1815 JD Alkmaar

T (072) 548 44 44

mca.nl